

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
— INAPOIAZĂ. —

Unitatea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 50 Lei

Pe 6 luni . . . 26 Lei

Pe 3 luni . . . 14 Lei

Numărul 1 Leu

Pentru inserate se plătește 2 lei de șir garmond. La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Școala confesională

de prof. Aug. Popa.

Nu credem în vrăji. Totuși există. Cel puțin vraja unor fraze umflute și lozince sunătoare obsedează uneori mințile cu o putere ce sfidează orice judecată. Dovadă lozincă stătifării școalelor, pusă în circulație de către un fost secretar dela instrucție, probabil ca garanță a patriotismului său contestat. De atunci statul se silește în toate chipurile, împotriva legilor și intereselor sale, să sugrume instituția, care a pus o puternică piatră la temeliea lui.

Dar această râvnă a statului este de-a dreptul o tragicomedie și josnică și primejdioasă!

Ori nu este tragic, că atunci când naia trosnește sub loviturile valurilor și singur o muncă armonică a tuturor forțelor ar putea duce la liman, cei dela cârmă își cheltuesc energia distrugând puteri încercate?! Dorim cu înfrigurare liniștea constructivă, și ei seamănă dușmănie! Când trebuie să grijim cu scumpătate și cea mai mică valoare reală ei râvnesc la trista glorie de-a fi fost cioclii unui factor de cultură națională al cărui rost providențial înșiși îl slăvesc! Când spiritul destructiv al războiului, certat cu tot ce este trecut, amenință să prindă în vraja-i ucigătoare tot mai multe suflete, nu este oare extrem de primejdios, că statul, în loc să cultive respectul tradițiilor bune, distruge valori sfinte prin tradiții seculare?!

Și comic e, că această râvnă criminal de antinațională se desfășoară — extrema se tangunt! — în numele naționalismului. Căci ce alt motiv s'ar putea aduce pentru justificarea ei? Cruțări? Școalele de stat costă mult mai mult! Balastul prea multelor școale confesionale ale minorităților? Să se reducă la numărul legal, proporțional! — Asigurarea educației patriotice, naționale? Da, acesta este singurul motiv!

Nostim este însă, că statificarea asigură această educație numai în școalele confesionale — statificate românești, nu și în ale minorităților. Căci și dacă statul ar putea înlocui într-o bună zi toate școalele minorităților, crede cineva serios, că această măsură asigură patriotismul neromânilor? Să privească nițel la trecut și va vedea, că altele sunt căile cari cuceresc sufletele. În școală se face doar un control, care se poate deprinde deopotrivă la cele de stat și confesionale. — Dar, real vorbind, este o naivitate să crezi, că se pot suprima azi școalele minorităților. Nu le dă statul ajutor? Le vor susține confesiunile cu fonduri bogate, cu credincioși bogați și gata de jertfă și cu bani veniți dela pretinii din străinătate, lucru din care azi nu se mai face taină. Unele se mai ajută interimal și prin pactări politice cu cei dela putere (d. ex. sașii!) — Prin urmare: nimicim școala confesională românească, și

numai pe aceasta, ca să asigurăm creșterea patriotică! Nu-i așa că-i cu huz!

Și nu e un sarcasm ucigător de ridicol a servi cauza cea mai arzătoare a țării: refacerea ei morală în felul acela, că scoți educația de sub îndrumarea bisericii pentru a pune tinăra generație în mâna unor oameni cu principii morale foarte mestecate, în bună parte atei declarați, cum a dovedit-o un faimos congres al corpului didactic din țară?!

Dar mai este și o josnicie, care desoro-nează țara, în felul cum se urmărește desnodământul acestei tragicomedii. Un lucru este adecă incontestabil: dacă școala confesională și-a implinit într-adevăr rostul, și poate pleca, dacă chemarea ei e sfârșită și acum trebuie să moară, trecutul îi dă dreptul de-a fi îngropată cu cinste, după un prohod pe față, cu observarea legilor. Ce se întâmplă însă? Statul nu are curajul de-a păși pe această cale de fiasco sigur. Adoptă un alt procedeu: *pe față asigură respectarea legii și a dreptății, promite subvenționare, peste noapte însă, în toiul anului școlar, cu o simplă ordonanță statifică o sumedenie de dascăli, cari până azi propun în edificiile confesiunii, iar celor nestatificați le dă un ajutor de batjocură*, — pedepsind cu neagra mizerie oameni și familii, cari cu jertfirea de sine au lucrat la făurirea țării, pentru care muncesc și astăzi.

Și, pentruca în aceste vremuri democratice și demagogice să nu lipsească nici poporul dela spectacol: popoului i-se sugerează minciuna sfruntată, că prin statificare scapă de toate sarcinile școlare. Această apucătură demoralizatoare dă, cu o cale, întregi manevre farmecul primejdiei!

Intrebarea e numai, că țara până când va mai putea suporta acest joc primejdios al unor atrofiați de vraja lozincelor sforăitoare? E cam mult de când s'a început această manoperă de furt deghizat și sugrumare lentă! Și este timpul suprem să nu se mai amâne desnodământul nici un minut. Este datorința și a bisericii și a statului să taie odată sfoara de care atârână școala confesională între cer și pământ, ca sicriul lui Mohamed.

Să se spună odată statului respicat: școala confesională nu este o molie, care peste noapte se face flatur sclipitor. Este o instituție vie, care se poate ucide, dar nu se poate larva. Cele două biserici românești din Ardeal, — lăsând la o parte micile diferende de altă natură, — precum în trecutul sbuciumat așa și acum, într'un glas și cu ultima energie infierează aceste proceduri primejdioase, nu recunosc de legale „măsurile luate pe cale de ordonanță cu expresă violare a drepturilor inarticulate în legi publice de stat în vigoare și astăzi!” Și dacă interimal dau un „adăpost de silă” școlii de stat în edificiile lor, o fac din dragoste de neam, ca să nu sufere instrucția creștină și română, protestând în aceeași vreme împotriva acestei nelegiuiri.

Dacă însă toate protestele vor răsună

în pustiu, vor fi nevoite să sisteze instrucțiunea, folosind edificiile și venitele școlare, insuficiente pentru susținerea unei școale, spre alte scopuri bisericești. Va fi un pas firesc și necesar acesta, care va urma cu siguranță, cum se și spune, de pildă, într'o circulară recentă a Preasfințitului dela Arad.

Și atunci ce va face statul? Va putea înlocui, în halul în care ne găsim azi, la repezeală câteva mii de școale? Imposibil!

Atunci? Restă un singur mijloc, atât de oribil, încât peana repugnă să-l scrie: să se ia cu forța eventualelor legi școlile existente! Nu cred că se găsește suflet de român cinstit, care să nu se înfioare la gândul acestei nelegiuiri. Legi nedrepte azi, când toată lumea are la temeliea vieții de stat dreptul firii, nu se mai pot aduce. Și dacă s'au adus undeva, spre perirea țării au fost. *Justitia regnorum fundamentum*. Lupta contra acestui principiu, lupta între biserică și stat, ar fi o grozăvie de care să ne ferească Dumnezeu!

Dar atunci nu e o crimă să chiniești mai departe cu ajutoare de cersitor pe dascălul confesional, de care nu te poți lipsi? Flămând, cum va putea el face față senină în școală, cum va putea sădi în suflete idealism, respect față de autoritate, iubirea dreptății?

Și nu e o crimă împotriva țării să sugrumi instituții de cari nu numai că nu te poți lipsi, dar și dacă n'ar exista ar trebui create?! E sigur doară, că singur școala confesională poate da educația religioasă-morală dela care atârână viitorul țării. Generația crescută în școli de stat, unde un gest ironic al dascălului ruinează tot ce catehetul a clădit ani de-arândul, nu se va putea măsura cu cea a compatrioților de altă limbă, care crește în școli confesionale, cu educație unitară, în spirit idealist, puritan, vânos. Și ar fi fatal aceasta!

Iată de ce credem, că e timpul suprem, să ne scăpăm odată de vraja unei loznice primejdioase, să scoatem din fântână peatra aruncată de un nebun al regimului averescan. Politica școlară de azi duce la dezastru!

Un episcopat la înălțimea chemării.

Ziarele franceze ne vestesc, că arhiepiscopii și cardinalii francezi au ținut în 14 Martie o conferință foarte importantă în palatul arhiepiscopesc din Paris. Hotărârile ei ne arată înaltele concepții și sufletul elevat al acestui episcopat și de aceea am crezut că suntem dator să încreștăm la acest loc cele mai importante dintre ele.

În primul plan al preocupărilor acestei conferințe a stat chestiunea școlară, privitor la care s'au reînnoit de nou părerile episcopatului francez formulate încă în 1 Iunie 1919 că adecă „statul nu poate și nu trebuie să cerce a înlocui în creșterea copiilor pe părinți, oi are numai datorința de-ai ajuta și sprijini”. De aceea trebuie să lase întru toate la bunul plac al acestora, că în ce fel de școale doresc a-și trimite copiii. Iar dacă aceștia vor opta

pontru școlile nelaicizate, va fi incontestabil, că „dreptatea, respectul față de conștiință și față de drepturile sfinte ale părinților vor cere ca aceste școli să fie subvenționate de stat în proporție cu numărul elevilor“.

O altă chestiune, de nu mai mică importanță pentru viitorul neamului și al țării, a fost *cauza scăderii nașterilor*, în calea căreia nimic nu poate să stee. Guvernul, parlamentul, diferite societăți și patrioți singuratici se luptă din răzputeri pentru a pune stavilă acestui flagel, dar toate aceste încercări nu pot să oprească curentul ce duce la ruină sigură. Și atunci vine această conferență și spune, că apreciază și onorează în deplină măsură aceste laudabile nizuințe, dar ține să se știe, că ele nu vor putea duce la scop până când legile țării nu vor șterge disolubilitatea cămătoriei, și până când morala și credința creștină nu vor stăpâni de nou ca în vremile bune pe ceice îndrumă prin legile civile mersul general al țării.

Conferența s'a mai ocupat apoi de *imoralitatea* ce stăpânește în cele mai multe teatre, cinematografe și sale de dans, ridicând un energic protest împotriva acestor școli publice subvenționate de stat, ale imoralității. Tot eu aceeași putere s'a subliniat necesitatea introducerii obligatorii a *repausului dominical*, și a răspândirii cât mai intensive a *presei bune*. Pe urmă s'au discutat o întreagă serie de chestiuni, cari privesc stările interne ale bisericii franceze.

Așa lucrează un episcopat conștuit de menirea sa nobilă întru apărarea drepturilor bisericii, și întru promovarea marilor interese ale țării.

Din viața religioasă a Bucureștilor. În ziarul „Izbânda“ din București apar de o bucată de vreme sub titlul „Din grădina Evei“ interesante notițe iscălite de Felyne (probabil o femeie). Ele se referesc de comun la chestiuni sociale cari interesează în primul loc sexul femeiesc, dar ating uneori și alte chestiuni, cari nu sunt prinse din acest punct de vedere.

Astfel este notița din numărul apărut Sâmbăta trecută și care se intitulează „Denii“. Notița ne înfățișează două icoane: calea Victoriei și interiorul unei biserici, ambele privite prin aceeași priză și sub impresiunea aceleiași mediu — apropiatele sărbători ale Paștilor. Pe cea dintâi „mulțimea se îmbulzea în jurul meu grăbită spre țeluri necunoscute, atât de pline de grijă sau ispită, încât oamenii se izbeau cu intrigrurare, orbi... Viața modernă găfăia în jurul meu; cu răsufierea ei obosită și aprigă“. Dar iată și cealaltă icoană, a bisericii care se deschide în amurgul opac în fundul unei curți: „Era deschisă și înăuntru se aprindeau — cu raze galbene de aur — lumânările timide... Câteva umbre negre — învinși ai vieții, lamentabile resturi de umanitate — încovoiau umerii sub ploaia de rugăciuni, ce picura ușor din buzele unui preot bătrân“.

Și în fața acestor două icoane autorul continuă astfel: „În mijlocul vieții aprige a unei capitale avide și corupte, acest tablou pălit, de credință în agonie, m'a sguduit adânc... Sunt Denii!... Vine Paștele și noi nu știm nimic, alergăm orbi pe drumul aspru al vieții, fără o clipă de răgaz, fără pace, nici bucurie“.

... Am încrestat șirele acestea cu multă durere, pentru că dacă un Bucureștean get-beget poate să se „sguduie adânc“ în sufletul său de vederea amoralității ce stăpânește imensa majoritate a publicului din capitală, situația se prezintă într'adevăr jalnic din cale în afară. Și Bucureștii sunt doar inima țării, de unde ar trebui să ne vină lumină și putere!

Dar va înțelege oare ortodoxismul român, că dacă Bucureștii au ajuns unde sunt vina o poartă în cea mai mare parte oamenii bisericii, cari n'au fost și se vede, nu sunt la înălțimea chemării!?

Hic Rhodus!

Spicuri.

Dintre membrii clerului nostru, cari au pătruns în noul parlament s'a ilustrat până acum, în cursul desbaterilor pentru »validarea« mandatelor, cu deosebire pâr. Ion Agârbiceanu, directorul »Patriei« din Cluj. Cu excepțiunea organelor guvernamentale, întreagă presa a încrestat debutul parlamentar al distinsului scriitor ardelean cu respectul datorit unui mare talent. Noi reproducem aprecierile dlui N. Iorga din »Neamul Românesc« și din »Gazeta Transilvaniei«, fiindcă intuiția clară a acestuia reliefează mai bine decât oricare altul, ceea ce a însemnat cuvântul pâr. Agârbiceanu.

În »Neamul R.« din 2 Aprilie d. Iorga scrie sub titlul »Cuvinte profetice« următoarele:

La tribuna Camerei între cele două discursuri obligatorii, unul pentru și altul contra falsificării alegerilor, s'au rostit cuvinte care nu pot fi trecute cu vederea, oricât le-ar fi acoperit necuvântătorii d-lui Brătianu.

Acel care vorbea e unul din cei mai mari scriitori pe cari i-au avut Români. Dar cum se putea cere bietilor oameni puși pe lista jandarmului să știe rolul pe care l-a avut în desvolatrea literaturii și a vieții morale românești de peste munți Ioan Agârbiceanu, a cărui situație ca preot singur ar fi ajuns ca să-i asigure respectul?

Totuși el a fost, în genere, ascultat. Atât de convingătoare erau în simplitatea lor argumentele, atât de cald era cuvântul sincer, atâta credință respiră din fiecare frază! Părintele Agârbiceanu a vorbit de frăția firească a claselor *adevărate* din poporul românesc și de ura pe care a adus-o numai sistemul de brutalitate care a fost importat de dincoace și a găsit dincolo călduroși aderenți. Și pe acest sistem l-a înfierat în cuvinte care sunau ca un blăstăm.

Asupra capetelor păcătoase a trecut atunci, nu cuvântul unui om, ci puterea pedepsitoare a generațiilor oneste care vorbeau prin gura marelui scriitor, un puternic orator prin dreptatea strălucită a cauzei sale.

Sub alt aspect, dar cu aceeași simpatie înțelegere d. Iorga îl prezintă pe pâr. Agârbiceanu în »Gazeta Tr.« din 4 Aprilie astfel sub titlul »Incultura domnește«.

Scriu aceste rânduri cu creionul pe un colț de bancă în Parlamentul dlor Brătianu, la sunetul monoton al voacei unui orator care discută, înaintea a vre-o două sute de oameni amușiți, o chestie electorală, una din zecile de chestii care se perândează fără folos pentru a se ajunge la același rezultat: votul convins al majorității.

Cu un ceas înainte vorbea, din toată puterea sufletului său nobil, un om care prin valoarea scrisului său ca și prin puritatea vieții pe care o duce, este o fală a Ardealului și a României întregi, părintele I. Agârbiceanu. Nu se poate o mai mișcătoare predică. Spusă în numele națiunii noastre înaintea unui Parlament strein și dușman, ea ar fi produs neapărat emoția de care e capabilă o ființă omească necoruptă cu totul. Căci, la urma urmei, ori care ar fi relațiile între unii oameni și ceilalți, îndată ce puțină cultură morală se prinde de dânsii, e ceva prin care ei pot comunica peste deosebirile dintre interesele lor. Ei bine, auditoriul de două sute se distra pe socoteala naivului care se trudia la tribună să

spuie lucruri de conștiință înaintea aceloră pentru care ea este o piedecă.

Poate că în aceasta e cea mai mare primăjdie pentru viitorul vieții noastre publice: *incultura care domnește*.

Aceia nu știau cine e Agârbiceanu. Se poate. Nu e vinovat nimeni, că n'a trecut prin anume școli. Viața are fatalitățile ei. Dar că nu simțiau valoarea intelectuală și morală a vorbitorului, aceasta făcea dovada decăderii în care a căzut o mare parte din clasa noastră politică.

Cei mai răsăriți dintre acești neînțelegători vor fi prețuit, te trezești, „talentul“ și aceasta li va fi dat ideea de a încerca să capteze pe oratorul capabil de-a aduce anumite servicii. Aceasta ar fi fost suprema injurie.

Bine este să se înlocuiască la guvern un partid rău cu altul mai bun și să se premească banca ministerială. Dar este ceva mai folositor: să se restituie culturii măcar în parte dreptul pe care i-l am cunoscut și în cele mai rele din Parlametele înainte de războiu.

Revistă bisericească.

„Albina“ din București are informația, că *ultima conferență a episcopilor bisericii noastre*, care a ținut 2 zile în București, nu ar fi hotărât nimic definitiv și că unele chestiuni (cari?) nici nu ar fi ajuns în discuție. — Nefiind încă în situația de-a putea controla aceste informații, le înregistram cu titlu de document nu tocmai îmbucurător, întrebându-ne că atunci ce lipsă a fost să se publice știrea aceasta.

Duminea trecută s'a făcut în biserica sf. Vasile din București *prima hirotonire de preot*. Pâr. mitropolit Vasile a sfințit atunci cu solemnitatea obișnuită pe diaconul E. Popa, introducându-l în oficiul de preot al doilea al bisericii noastre de acolo. Din acest prilej credincioșii noștri s'au adunat în număr deosebit de frumos, participând și Nunțiul apostolic Mgr. Marmaggi, care a citit o telegramă a sf. Părinte, prin care împarte binecuvântarea apostolică mitropolitului, noului preot și parohiei întregi, urând întregii biserici române unite un viitor din cele mai strălucite.

Un preot din *părțile Rodnei* ne trimite o scrisoare de acolo. Reținem din ea, din cauza lipsei de spațiu, numai faptul dureros, că secta pocăită a început să câștige mai nou aderenți și în câteva parohii de pe acolo (Rodna, Feldru, Năsăud), precum și dorința întregului cler, ca chestiunea completării vicariatului din Năsăud, să se aranjeze prin ridicarea în acel post atât de însemnat prin tradiția culturală a celorce au muncit acolo, a unui bărbat care să fie capabil a continua bunele tradiții ale trecutului (vicarii Para, Mărian, Macedon Pop Sângeorzanul, Vasile Moisil, Ioan Pop și Ciril Deac).

Joi în 6 Aprilie s'a ținut în Roma a patra conferență din seria pe care pâr. Benedictin profesorul Placido de Meester le aranjează săptămânal în *Institutul Pontificiu Oriental* asupra bisericii ortodoxe-orientale. Conferențele ținute până acum (în 16, 23, 30 Martie și 6 Aprilie) s'au ocupat de următoarele chestiuni: „Originea și organismul extern al bisericii ortodoxe“; „Principiile constitutive ale bisericii ortodoxe — aspectul teologic“ (2 conferențe) și „Ortodoxia orientală și cataclismul roman. Doctrina câtorva teologi greci și slavi asupra naturii bisericii“.

Un număr mai recent al ziarului „Observatore Romano“ (din 25 Martie) arată, că *ofertele trimise Rusiei infometate* prin mijlocirea sfântului Seau au atins cifra de 743,296.54 lire.

Intr'o *audiență a superintendentului luteran Teutsch din Sibiu* la primul-ministru al țării, în care s'a cerut asigurarea legală a autonomiei și egalității de drept a bisericii luterane precum și a școlilor confesionale, d. I. C. Brătianu a spus, că „în ce privește Transilvania situația este clară, iar privitor la Basarabia și Bucovina se va putea declara obligator numai după ce va fi studiat întregul complex al chestiunilor“. A dat însă asigurări că și aceste chestiuni vor fi tratate cu cea mai mare condescendență și bunăvoință. Subvențiile cerute de asemenea li-se vor acorda între marginile posibilității.

In vederea *reorganizării bisericilor armene ortodoxe* din România-Mare s'a hotărât ținerea unui mare congres al preoților de acest rit, fixându-se pe zilele de 27—9 Aprilie c. La congres se vor discuta chestiuni pur spirituale. Din însărcinarea arhiereului Husik, vicarul episcopiei armene din Chișinău protiereul Lazarovici din Băcău inspectează acum în vederea acestui congres toate bisericile armene din țară.

Nu de mult s'a serbat în Australia cu mare solemnitate *centenarul catedralei mitropolitane din Sidney*. Serbările au fost prezidate de delegatul apostolic și la sfârșitul lor arhiepiscopul de Brisbane a trecut în revistă situația catolicismului din această parte a lumii. După indicațiile lui, Australia și Noua-Zelanda are azi peste 1,200.000 de catolici împărțiți în 9 arhiepiscopii și 19 episcopii. Numărul bisericilor este 2,200, în cari lucrează 1500 preoți, printre ei foarte mulți indigeni. Nu mai puțin decât 1600 de școli catolice îngrijesc de sufletul generației de mâine, menite să dea un nou avânt vieții religioase din părțile acestea. Și toate acestea după o muncă de abia 100 de ani!

Zilele trecute a apărut *„Buletinul Oficiului statistic religios al Germaniei pe anul 1920“*. El ne arată un număr de 20,822.031 catolici repartizați în 9431 parohii și 1383 așezări quasi-parohiale. Grijă sufletelor o au 19,076 de preoți. S'au celebrat 258,366 matrimonii religioase, între cari 29,665 de căsătorii mixte. S'au botezat după rital catolic 583,248 de copii, între cari 38,241 născuți din căsătorii mestecate. Numărul primelor împărțășanii a fost 476,389 (față de 459,527 din anul precedent). Porunca pascală (spovedania) a fost implinită de un număr de circa 12 milioane credincioși, cam a treia parte dintre ceice sunt în etatea obligată la această poruncă. Numărul celor convertiți la catolicism se cifrează cu 9351, arătând față de 1919 un spor de 522. Observăm însă, că în aceste date se cuprinde Silezia întreagă, pe vremea aceea încă nedespărțită. — Pe când și la noi ceva similar!?

In cursul anului 1921 au dorit să fie arși în crematorii 19,507 cetățeni ai Germaniei. După confesiuni numărul acesta se împarte pe cum urmează: 16,131 = 82.7% evangheliei; 452 = 2.3% izrailiți; 1933 = 10% aconfesionali; și numai 914 = 4.7% catolici. Socotind proporția confesională în raport cu numărul populației întregi, evident că procentul catolicilor aderenți ai crematoriilor este foarte neînsemnat.

Misiuni sfinte pentru popor s'au ținut în 6 I. c. în parohia Ilva mare, iar în 9 I. c. în Dragomirești, dieceza Gherlei.

In numărul mai nou (pe Martie-Aprilie) al revistei „Sămănătorul“, redactorul ei, pâr. Ioan Podea, adresează o lungă scrisoare deschisă mitropolitului Bălan dela Sibiu, în care face un *aspru rechizitoriu al stărilor din biserica ortodoxă română*. — Cu alt prilej ne vom ocupa poate pe larg de scrisul acestei reviste.

Știri mărunte.

Personale. Înalt Preasfințitul pâr. mitropolit Vasile s'a reîntors dela București, unde a presidat conferența episcopatului nostru și a asistat la deschiderea corpurilor legiuitoare. Înainte de plecare a fost primit în audiență de către M. Sa Regele.

— In 3 Aprilie c. a fost primit în audiență de M. S. Regele Preasfințitul Iuliu al Gherlei.

Regina Maria la Belgrad. Ziua de 2 Aprilie, Dumineca trecută, a fost pentru capitala Sârbiei o zi de mare serbătoare: sosirea reginei unei țări aliate și a mamei viitoare regine a țării. Primirea ce i-s'a făcut a dovedit, că poporul este bucuros de alegerea pe care a făcut-o regele Alexandru. Pretotindeni steagurile sârbești se învâluiau cu mândrul tricolor românesc și muzicile cari cântau imnurile ambelor țări erau mereu întrerupte de strigătele entuziaste, cari fericeau țara de unde Sârbii își așteaptă regina.

Principesa Elisabeta a României, moștenitoarea Greciei s'a îmbolnăvit, după cum se anunță din Atena, greu de febră tifoidă. A contras boala pe frontul din Asia-mică, unde a ținut să-și facă datorița către noua țară, cercetând ostașii răniți și bolnavi din spitale. Ii dorim grabnică însănătoșare.

Locale. Măine, Dumineca Floriilor, va predica în catedrală pâr. canonic Dr. Victor Macaveiu.

— Ambele noastre licee au aranjat în săptămâna din urmă, ca pregătire pentru sfințele Paști, *exerciții spirituale pentru elevi*. La liceul de fete le-a ținut pâr. Dr. Ioan Sâmpăleanu profesor al facultății de teologie, iar la liceul de băieți au predicat pâr. Iuliu Maior, profesor secundar (pentru cursul inferior) și pâr. Dr. Augustin Tătar, profesor secundar (pentru cursul superior). La mărturisirea elevilor au ajutat aproape toți preoții din gremiu.

— In săptămâna ce urmează a *sfințelor Patimi*, serviciile divine se vor oficia în catedrală într-o toată după obiceiul de până acum. Deosebit se atrage atențiunea On. public asupra serviciului înmormântării din Vinerea mare, prin care trebuie să impunem tuturor mai mult decât până acum, prin aranjarea exemplară a cortegiului funebru obișnuit.

S'a stins exilatul de pe insula Madeira. Dumineca trecută a murit în Funchal, capitala insulei Madeira, ex-împăratul Carol de Habsburg, îngropând pentru totdeauna tradiția Coroanei pe care a purtat-o. A murit de pneumonie contrasă pe urma unei gripe acute, în fața căreia nervii și inima-i slăbită de agitațiile ultimelor evenimente fatale, n'au putut să mai reziste. Deocamdată va fi înmormântat în cimitirul „Capo-monte“ de acolo, rămânând ca mai târziu, dacă guvernul austriac va permite să se împlinească o dorință din testamentul ce făcuse înainte de expediția a doua în Ungaria, să fie transportat în cavoul Mănăstirii Capuciniilor din Viena lângă ceilalți membrii ai familiei Habsburge. Cel mai mare dintre orfanii rămași este Otto, în vrâstă de 9 ani, asupra căruia se vor concentra de acum toate privirile „legiti-miștilor“ maghiari, cari au suferit prin moartea lui Carol o lovitură absolut ireparabilă.

Regele Egiptului, care pe urma unei largiri a cadrelor de autonomie și independență, cari cu anumită bunăvoință se pot numi chiar de suveranitate, a schimbat în 15 Martie titlul de Sultan în acela de rege, este un descendent direct din albanezul Mehmet Ali, care în 1811 a obținut dela Turci întemeierea unei vice-regalități ereditare în familia sa. Se numește Fuad și a condus Egiptul, în calitate de Sultan din 18 Oct. 1918 când a luat succesiunea fratelui său Husseni, fiul fostului Kediv Ismail. Și-a făcut studiile la academia militară din Torino, și este un înfocat bibliofil. A întemeiat o universitate egiptiană și a organizat o societate de geografie, pe care o patronează, fiind însuși un mare călător. Noua dinastie are deci un fondator, care ar putea sta cu cinste și pe oricare tron al Europei noastre bătrâne.

Un atentat țarist la Berlin. Ideea țarismului rusesc nu vrea să adoarmă și mizeriile neînchipuite aduse asupra țării din partea regimului bolșevic alimentează mișcarea din greu. Mai nou s'a produs chiar un atentat menit să răsbune pe țarul asasinat. Indreptat împotriva lui Miliukov, pușcăturile au atins pe alții, între cari și pe Nabolkov, șeful partidului constituționalist (cadet) și directorul ziarului „Rul“. Atentatorii au fost prinși și ei mărturisesc, că pe teritoriul imperiului german, cu deosebire la München, propaganda imperialistă rusească a găsit un teren foarte prielnic, așa că e nădejde ca de aici să vină cu vremea reînvierea țarismului. Presa germană republicană cere represalii.

Un nou favor de călătorie. Incepând cu 1 Ianuarie 1922 s'a aprobat de către ministerul comunicațiilor acordarea de „drept de carnet de identitate“ pentru călătoria cu preț redus C. F. R. și pentru copiii (peste 10 ani — până la majorat) legiuși ai funcționarilor salarizați de stat. Pentru a se obține acest carnet de 50% reducere care îndreptățește la 12 călătorii pe an, se va plăti taxa de 1 leu cerându-se carnetul în forma obișnuită prin trimiterea

In interesul bisericii noastre
S E M N A Ț I
cât mai curând și cât mai multe
A C Ț I I
la societatea de editură:
SFÂNȚA UNIRE
Prospecte s'au trimis în toate părțile
și la dorință se mai trimit și de
□ □ acum înainte. □ □
Ele se pot cere și dela
redacția acestui organ!

Cum se vindecă Reumatismul și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșură se trimite la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșură, prin o cartă postală adresată la
FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

unei fotografii semnate format 8×6 cm., fondul alb. Cu acelaș ordin al ministerului, s'a lărgit și dreptul soțiilor pentru 12 călătorii în loc de 4. Pentru obținerea acestui favor așigderia se va plăti taxa de 1 leu. — Decretul referitor s'a trimis prin ministerul cultelor și autorităților noastre bisericești. Dovadă, că s'a intenționat a se cuprinde în prevederile lui și familiile noastre de preoți.

Revista „Cosinzeana” din Cluj avisează, că numărul său de Paști, care va ieși foarte bogat, se trimite la cerere *gratuit* tuturor cari vreau s'o cunoască și s'o aboneze. Ilustrată bogat, cu articole actuale și interesante, această revistă, a cărei ultim număr a avut în frunte clișeu noului episcop al Lugojului, este una din revistele noastre de viitor.

† **Păr. Ioan Brandieșu**, preot în retragere și fostul paroh al Ciuguzelului, s'a stins la 25 Martie, în anul 65 al etății și al 42-lea al preoției sale cinstite. Între cei ce-l jlesc este și păr. Ioan Brândieșu, profesorul nostru din Blaj, căruia îi transmitem condoleanțele noastre sincere. — Odihnească în pace!

† **Dr. Vasile Saftu**, protoereul ortodox al Brașovului și nou numitul inspector al clerului militar s'a stins la Brașov, în 7 l. c. Biserica ortodoxă încearcă o simțită pierdere prin moartea însuflețitului părinte Saftu.

România. Judecătoria de ocol Blaj.

Nr. P. 2625/3 — 1921.

In numele Legii.

Judecătoria de ocol Blaj, ca instanță penală în cauza penală contra lui Emil Negruțiu din Blaj, pentru delictul de insultă în baza acuzei acuzatorului privat principal Heinz Heltman din Blaj cu participarea judecătorului Eugen Ghețu și a cond. proc. verb. Vasile Țoțoi, în prezența reprezentantului privat principal adv. Dr. Gr. Bărbosu din Mediaș substituind pe adv. Dr. Fr. Ipsen și Dr. S. Székely din Mediaș, a inculpatului Emil Negruțiu și apărătorului adv. Dr. Ionel Pop din Blaj a adus și pronunțat în ședința publică ținută în Blaj la 10 Februarie 1922 după ascultarea acuzei și apărării următoarea

Sentință :

Inculpatul Emil Negruțiu de 38 ani, de religie gr.-cat. născut în Blaj, domie. în Blaj, cetățean român, cu stare familiară căsătorit, carte știe, a fost militar, cu avere, este vinovat în delictul injuriei prevăzut în §. 2 art. de lege 41/1914 ce l-a săvârșit prin aceea, că în ziua de 27 August 1921 cam pela orele 6 d. m. în Blaj, în sufrageria (prânzitorul) Internatului de fete din Blaj a dat o palmă acuzatorului Heinz Heltman profesor, fără a-i aduce leziuni corporale, întrebuițând astfel împotriva acuzatorului acest fapt umilitor, fiind provocat și consternat de maniere nepotrivite, inadmisibile ale acestuia față de copila sa Leontina în vârstă de 12 ani, în cursul orei de piano, la locuința acuzatorului, când și-ar fi permis să încerce a o săruta fără voia ei.

In baza § 18 art. lege 41—1914 absolvă de pedeapsă pe inculpatul Emil Negruțiu.

In baza § 29 art. lege 41/1914 combinat cu § 43 art. lege 14 din 1914, dispune judecătoria ca inculpatul Emil Negruțiu să publice sentința cu considerantele în ziarul „Unirea” din Blaj.

Inculpatul este obligat în baza § 480 pr. penală să plătească acuzatorului privat principal Heinz Heltman în cheltuieli de reprezentare Lei 202 b. 50 în termen de 15 zile sub putere de execuție.

In cheltuielile advocaționale stabilește jude-

cătoria în baza § 485 pr. penală față de Heinz Heltman pentru adv. Dr. Fr. Ipsen și Dr. S. Székely suma de Lei 202 b. 50.

Considerante :

Având în vedere concluziunile puse în instanță de avocat Dr. Gr. Bărbosu, substituind pe Dr. Fr. Ipsen și Dr. St. Székely, reprezentanții acuzei pentru pedepsirea inculpatului pentru delictul de injurie, faptul fiind deplin dovedit și a se publica sentința în ziarul „Unirea” din Blaj, obligându-se inculpatul și la cheltuielile penale.

Având în vedere concluziunile puse de Dr. Ionel Pop în apărarea inculpatului, susținând că inculpatul a săvârșit faptul datorit provocării și fiind consternat de atitudinea ce avuse acuzatorul care e profesor față de fiica inculpatului, o copilă de 12 ani în timpul orei de piano, când și-a permis să-i pretindă și să încerce să-o sărute fără voia ei cu toate împotrivirea copilei, că față de acesta să fie achitat de pedeapsă, publicându-se sentința în ziarul „Unirea” din Blaj.

Având în vedere, că din instrucția orală urmată în instanță se stabilește, că în ziua de 27 August 1921 cam pela orele 6 d. m. în Blaj în sufrageria (prânzitorul) Internatului de fete, inculpatul Emil Negruțiu inspector agricol, a dat o palmă acuzatorului, profesor Heinz Heltman, fără a-i produce leziuni corporale, întrebuițând astfel împotriva acestuia acest fapt umilitor.

Având în vedere, că faptul acesta pus în sarcina inculpatului se stabilește deplin din arătarile martorei Eliza Bodocan care a jurat, coraborată cu recunoașterea la interogator a inculpatului.

Considerând, că inculpatul a săvârșit faptul fiind provocat și consternat de maniere nepotrivite și inadmisibile ale acuzatorului profesor

Heinz Heltman față de copila inculpatului, Leontina, în vârstă de 12 ani, în cursul orei de piano, la locuința acestuia când și-ar fi permis să încerce a o săruta, pretinzând și acesteia să-l sărute, că astfel fiind, am aplicat § 18 art. lege 41/1914, declarând de vinovat pe inculpatul pentru delictul de injurie și absolvându-l de pedeapsă.

In baza § 29 art. lege 41/1914 combinat cu § 43 din legea 14/1914 am dispus ca inculpatul să publice sentința împreună cu considerantele în ziarul „Unirea” din Blaj, textele de mai sus fiind imperative pentru instanță, odată ce a cerut publicarea sentinței.

In privința speșelor oa la paragrafi indicați în sentință.

Blaj, 10 Februarie 1922.

Judecător *Eugen Ghețu* m. p.

TOCURI DE GUMĂ

BERSO

SON

CALITATE SUPERIOARĂ

MARCĂ MONDIALĂ

(14) 3—3.

Reuniunea de Consum ca societate pe acții în Boufariul-inferior.

CONVOCARE.

Reuniunea de Consum ca societate pe acții în Boufariul-inferior va ținea a XV adunare generală în 30 Aprilie st. n. în localitatea institutului la 3 ore p. m. la care On. acționari sunt rugați a lua parte în personă sau prin delegați

PRORGAM:

1. Raportul direcțiunii despre agendele institutului pe anul al XV-lea de gestiune.
2. Raportul comisiunii de supraveghere.
3. Darea absolutului.
4. Alegerea Direcțiunii pe timp de 3 ani.
5. Alegerea Comisiunii de supraveghere.
6. Eventualele propuneri.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1921.

Active	Pasive
Cassa	Capital social
Mărfuri în prăvălie	Fondul de rezervă
Mobiliar	Fondul cultural
Efecte	Profit curat
29773.61	29773.61

Contul profit și pierdere

Eșite	Intrate
Dare	Profit la mărfuri
Provent	” ” accis
Spese generale	6660.36
Profit curat	
6660.36	

Boufariul-inferior, la 31 Decembrie 1921

Romul Raca m. p. Petru Delinesc m. p. Romulus Agliceriu m. p. Alisandru Pirsila m. p.
director membri în direcțiune

Contul bilanțului și al profitului iam examănat și iam aflat exact și în consonanță cu cărțile principale și auxiliare.

Iuon Raca m. p. Iuon Boldea m. p. Dionisie Rata m. p.
membrii în comisiunea de supraveghere